

נשמת השבת על פי תורתו של הרב משה צבי נריה זצ"ל

אמר רבי שמעון בן לקיש: נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם ערב שבת, ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו, שנאמר: 'שבת וינפש', כיון ששבת - ווי, אבדה נפש". (תלמוד בבלי, ביצה סז ע"א)

1 לכל יהודי יש נשמה. בשבת נוספת נשמה, והיא נקראת בלשון חז"ל _____.

2 תנועת הנוער הידועה בני עקיבא נוסדה לפני כ-90 שנה, בל"ג בעומר ה'תרפ"ט (1929), בירושלים על ידי יחיאל אליאש. סמוך להקמתה הצטרף לתנועה הרב משה צבי נריה. התחברותו של הרב נריה לבני עקיבא משכה את התנועה לכיוון התורני של הרב קוק, והובילה, בהמשך, לייסוד ישיבת בני עקיבא כפר הרא"ה. הרב נריה חיבר את המנון התנועה, ערך במשך שנים רבות את ביטאונה "זרעים", והתווה את דרכה החינוכית-תורנית-אמונית.

האם נכון לומר שהרב נריה היה הנשמה היתרה של בני עקיבא? כן/לא

3 נלמד עכשיו דברים שהרב נריה מסביר על הפסוק: "וַיִּבְרָךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכָל מַלְאֲכָתוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת" (בראשית ב, ג).
צטט מהפסוק את המילים שמלמדות שהקדוש ברוך הוא הפסיק את מלאכתו בשבת:

4 אם נאמר שהקדוש ברוך הוא הפסיק את מלאכתו ביום השבת, פירוש הדבר שהיה לו מה לעשות ביום הזה, ואת זה הוא הפסיק..... כך אומר רש"י: המלאכה שהייתה ראויה לעשות בשבת כפל ועשאה בשישי (רש"י על פי בראשית רבה). כלומר: את מה שרצה שיעשה ביום שבת/שישי, הוא עשה פעמיים ביום שבת/שישי.

5 אבל באמת מה עשה הקדוש ברוך הוא? בבריאת העולם ביום השישי כתוב:

1. "וַיִּצְרֶה אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָם מִן הָאֲדָמָה"

2. "וַיִּפְחַ בְּאַפּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה"

כשאנו מעיינים בפסוק אנו רואים שבריאת האדם, שהייתה ביום השישי, כללה שני שלבים: השלב הראשון - יצירת האדם; והשלב השני - הכנסת הנשמה לתוכו. הנשמה הייתה צריכה להיכנס באדם בשבת, אבל בסופו של דבר היתה ביום שישי בחר בתשובה הנכונה:

1. הנשמה נבראה לפני הגוף.

2. הנשמה הייתה צריכה להיכנס באדם ביום שישי.

3. הגוף נברא לפני הנשמה.

4. האדם נברא בשבת.

6 מלך בשר ודם היה לו פרדס נאה, והושיב בו שני שומרים, אחד חיגר (שלא יכול ללכת) ואחד סומא (עיוור). אמר לו חיגר לסומא: פירות נאים אני רואה בפרדס, בוא והרכיבני על כתפך, ונביא אותם לאוכלם. רכב חיגר על גבי סומא, והביאום ואכלום. לימים בא בעל הפרדס. אמר להם: "פירות נאים היכן הן?" אמר לו חיגר: "כלום יש לי רגליים להלך בהן?" אמר לו סומא: "כלום יש לי עיניים לראות?" מה עשה? הרכיב חיגר על גבי סומא, ודן אותם כאחד. משל זה, המובא בגמרא בסנהדרין (צא), הוא משל לנשמה ולגוף. בבריאת העולם הקדוש ברוך הוא מביא נשמה ומכניס אותה בגוף, ודן את הנשמה והגוף כאחד.

מתחו קו:

הגוף	הנשמה
החומר	הרוח
החיצוני	הפנימי

7 הרב נריה אומר: "חייב אדם ליצור את עצמו בשבת, להפיח בעצמו נשמת חיים בשבת - כי זהו יום יצירת נשמות" (נר למאור).

איזו מהפעולות הבאות הן פעולות של נשמה שמתאימות לשבת? (הקף העיגול):
לימוד תורה / שירת זמירות שבת / טיול / תפילה / בילוי ('שושטות' עם חברים / קירוב יהודים לתורה).

8 סיפרה הרבנית רחל נריה: "אני ממש לא מבינה. אנחנו ממש מאחרים" חשבתי לעצמי. הרב אהב לשבת בחדרו, לפזם לעצמו ניגון מהלב, פשוט להתחבר לקב"ה, לחוש איך הוא מתרומם ומתקרב לקב"ה. כאשר הוא נותן לעצמו לשקוע בתוך הניגון, באותו זמן לא חש בקורה סביבו. הוא נשאר עם הקב"ה והניגון... זה נפלא! אבל אם לא נגיע לשדה התעופה בזמן, המטוס יגביה עוף בלעדינו.... ומחכים לרב בחו"ל. ירדתי מהמונית שחיכתה לנו ליד הבית, נכנסתי הביתה, וחיפשתי את בעלי האהוב. אולי הלך לשירותים, אולי הכין לעצמו כוס תה... אבל לא. הוא לא שם. פתחתי את חדר העבודה שלו, חדר שבשביל כולנו, המשפחה, וכל מי שהכיר אותו, היה כאילו קודש הקודשים בבית המקדש. חדר קטן מסביבו מדפי עץ ישנים, עמוסים בספרים ישנים שניכר עליהם שקראו בהם רבות. שם ישב הרב לבדו, לומד, מכין שיעור, כותב שיר, או מלחין מנגינה לפסוק בתנ"ך או לשיר שכתב. חדר שבו קיבל הרב את תלמידיו, או את כל מי שביקש לשוחח איתו. חדר ללא טיפת פאר, רק ספרים ישנים רבים, שולחן עץ קטן וישן. כסאות עץ עתיקים, וזהו. שום טיפת יוקרה, חדר שכולו צניעות. פתחתי את הדלת. אכן הרב היה שם. הוא הוציא ספר ספר מהמדף, נישק אותו באהבה, והחזיר אותו למקום, הוציא את הספר לידו, נישק והחזיר למקום. חשתי כיצד הרב נפרד מכל ספר, כאילו היה בנו. כאב הנפרד מילדו, כאדם הנפרד מחפץ החשוב לו. ספרי הקודש היו חלק ממנו. מהם לא רק למד, אלא גם בעזרתם התחבר וחיבר אנשים לקב"ה. נגעתי בכתפו קלות. "המונית מחכה, המטוס יצא לדרכו בלעדינו" לחשתי הרב הביט בחדר. נשק למזוזה ויצא למונית. איזו אהבת תורה, וספרי קודש!!!
האם הסיפור הזה מספר על נשמה או על גוף? נמק: